

† **TIMOTEI**
DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL DE
DUMNEZEU PĂZITEI EPARHII A ARADULUI

*Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini,
binecuvântare, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl
și de la Domnul nostru Iisus Hristos*

Cinstiți credincioși și credincioase,

Încercarea de a actualiza un eveniment al istoriei biblice poartă pe credincios într-un cadru înălțător, care dă simțământul prezenței celor ce l-au creat, lăsând o moștenire nepieritoare ce desigur, se cere sporită prin cei ce urmează, aceștia la rândul lor, cum se știe, perindându-se timp îndelungat, chiar de milenii, răspândindu-se, potrivit Sfintei Scripturi, până la marginile lumii, și acestea diferit cuprinse pe epoci.¹ Zilele sărbătorii la care prin mila lui Dumnezeu s-a ajuns, încredințează că, cei ce le trăiesc se pot socoti cu adevărat moștenitori ai darurilor cerești neprețuite, de îndată ce caută să lămurească sub unghiul însuși al desfășurării vieții religioase, diferitele aspecte ale istoriei de referință, oprind de această dată la locul păstorilor, întrucât în planul lui Dumnezeu fiecare își găsește rostul de împlinit. Aceștia cutreierând întinsul pământului cu turmele sub bolta cerească protectoare, la vremea coborârii lui Dumnezeu pe pământ, în simplitatea perceperii lor, dar și la porunca îngerului vestitor au întâmpinat și primit între ei pe Fiul lui Dumnezeu, recunoscându-L în Pruncul nou născut pe Însuși Mesia Cel așteptat de veacuri și pentru vecie, precum cunoaștem din Sfintele Scripturi.² În ele găseau întărire, prin credință sinceră și părtășie cu magii ancorați în științele lumii pentru a pătrunde în tainele universului, căruia aparținea și steaua Betleemului. Ori, păstorii ținutului înșiși în nopțile senine contemplând măreția cerului înstelat, aflau îndemnul a percepe mesajele acestuia spre a răspunde după cuviință.

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

E potrivit ca în conturarea profilului lor spiritual ca oameni din popor pricepuți și sinceri, legați de o îndeletnicire în preajma oilor care împreună cu mieii prin blândețea și nevinovăția lor în ascultare deplină de stăpân sau păzitor și pregătiți pentru jertfă deveneau un simbol pentru ființa omenească, să reamintim din cuvântul evanghelic citit la slujba Ceasurilor în ajunul Crăciunului: "Iar după ce îngerii au plecat de la ei, la cer, păstorii vorbeau unii către alții: Să mergem dar până la Betleem, să vedem cuvântul acesta ce s-a

făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut. Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle. Și văzându-L, au vestit cuvântul grăit lor despre acest Copil. Și toți câți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori.³ Vestirea lor continuă mereu.

În comentariul la pericopa evanghelică Sfinții Părinți ai Bisericii au legat deosebit lucrarea păstorilor de misiunea pe care Mântuitorul o avea primită de la Tatăl spre reșezarea omului în starea paradisiacă. Astfel Sfântul Chiril al Alexandriei zice următoarele: "Taina cântată în imnuri de către îngeri a fost descoperită mai întâi păstorilor, care erau chip și simbol al păstorilor ce aveau să fie în Biserică. Căci ei se cuvenea să audă cei dintâi, cuvântul "pe pământ pace", întrucât și păstorii duhovnicești aveau să strige pace către toată mulțimea fiilor Bisericii. Apoi persoana păstorilor și bucuria ce au avut prin descoperirea ce li s-a făcut înseamnă în chip limpede, că Păstorul cel Bun a venit la oaia pierdută. Căci nimic nu putea să bucure mai mult pe păstori, decât găsirea oii celei pierdute. Dar pe această oaie nu era cu puțință să o găsească altcineva decât Marele Păstor Hristos și apoi, întrucât Betleem se tălmăcește "Casa pâinii" unde trebuiau să se grăbească, să meargă păstorii după vestirea aceea a păcii, decât la casa cea duhovnicească a Pâinii celei cerești, adică la Biserică. Căci în ea, în chip tănuț se slujește în fiecare zi pâinea care s-a coborât din ceruri și care a dat viață lumii. Păstorii s-au făcut începători ai celor ce învață și dezvăluiesc tainele lui Dumnezeu. Iar simbolul și chipul privește și se îndreaptă spre adevărul real. Căci Hristos Domnul se arată pe Sine în chip vădit păstorilor celor duhovnicești, pentru ca aceștia să-L binevestească și altora. Așa precum și în acea vreme, păstorii de atunci au fost învățați de către sfinții îngeri, și alergând, ei au vestit altora. Deci îngerii au început să facă vestirea și propovăduirea lui Hristos."⁴ Același sfânt părinte în tălmăcirea Evangheliei după Sfântul Ioan, ca ucenic iubit scrie: "după ce a arătat clar cât i-a păgubit pe cei vechi ipocrizia proorocilor mincinoși sau a păstorilor mincinoși vădind prin faptele mântuitoare prezența Sa și dovedind chiar din parabola oilor puterea ei biruitoare, care îl încununează cu strălucirea adevărului, a spus: "Eu sunt Păstorul cel bun".⁵ Continuând cugetarea patristică, părintele Dumitru Stăniloae consemnează următoarele: "Iisus este cu adevărat Păstorul oilor Sale cuvântătoare. Căci El le-a dat existența și de El depinde fericirea lor veșnică. El le iubește cel mai mult și se face foarte apropiat lor. Își pune viața pentru ele, apărându-le de lupul care vrea să le răpească. El e Păstorul propriu-zis de care depind cu totul oile. El e Păstorul păstorilor... Păstorul cel bun, spre deosebire de simbriaș, cel plătit, nu numai că duce oile la pășunea cea mai hrănită și le îngrijește cu toată osteneala, ci e gata să-și dea și viața pentru ele, când cineva vrea I le fure. Aici se arată că ele sunt cu adevărat ale Lui, că există o intimitate deosebită între El și ele."⁶ În virtutea acestei apropieri intervine și metafora pe care o înscrie cântarea: "Mielușeaua cea fără prihană, purtând în pantece pe Mielușelul cel gras, vine în sfânta peșteră să-L nască în chip minunat, cu scutece să-L înfeșe, ca pe un om, și să-L culce în iesle ca pe un prunc..."⁷ Textul Sfântului Evanghelist Ioan privind pe Păstorul cel bun e lămuritor aci. Sfântul Ioan Gură de Aur, referindu-se la reintegrarea lui Petru

după lepădarea de Domnul, în apostolatul ucenicilor rămași fideli, cu întrebarea "Petre, mă iubești?" și răspunsul afirmativ, arată: "Hristos atunci a adăugat: "dacă Mă iubești, păstorește oile Mele". Nu-l întreabă ca să afle de este iubit de Petru – cum putea face asta Hristos, care cunoaște gândurile tuturor? – ci ca să ne arate cât de mult Îi este la inimă purtarea de grijă de oile Sale cele cuvântătoare."⁸ În concluzie, tot părintele bisericesc subliniază că Hristos "a vrut să arate lui Petru și nouă tuturor cât de mult Își iubește El Biserica Sa, pentru ca și noi să o iubim mult."⁹ Literatura patristică face mereu trimiteri la activitatea numită pastorală datorită râvnei păstorilor, ca primi vestitori ai întrupării Cuvântului dumnezeiesc, la care să răspundă întocmai cuvântul omenesc. În icoana Nașterii Domnului desigur se găsesc și chipurile păstorilor; nelipsind din evlavia credincioșilor și cea a Păstorului celui bun. Imnografia nu încetează a arăta cum cântarea păstorilor la Nașterea Pruncului Iisus se împletește cu cea a îngerilor aducând slavă lui Dumnezeu și dorința de pace pe pământ și bunăvoințe între oameni.¹⁰ Una dintre cântările reprezentative în acest context sună așa: "Oprind cântarea fluielor păstorești, oastea îngerească a strigat, zicând: încetați a mai petrece noaptea pe câmp, voi cei ce sunteți mai mari peste turme; strigați cântând, că S-a născut Hristos Domnul, Care a binevoit a mântui, ca un Dumnezeu, neamul omenesc."¹¹ Sau alta: "... păstori petrecând noaptea pe câmp, cântați cântarea cea întreit sfântă. Toată suflarea să laude pe Făcătorul a toate."¹² Și nu se pot uita colindele care sunt la inima creștinilor, dintre care multe fac amintirea păstorilor, cea mai cunoscută fiind intitulată "Trei păstori" ce duc o cunună de flori Domnului Hristos, în semn de aleasă cinstire pentru demnitatea Sa.

Dreptmăritori creștini și creștine,

Odată cu Praznicul se încheie și anul care în Biserica noastră este închinat pastorației părinților și copiilor, totodată și a filantropilor ortodocși români, împreună cunoscând însemnătatea unei astfel de lucrări în obștea creștină. Alăturarea preoților ca păstori duhovnicești la părinții trupești în vederea unei cât mai rodnice formări a copiilor cărora le stă viața înainte, folosește tuturor, nutrind convingerea că, Dumnezeu este începutul și încununarea a tot binele. O creștere bună în cadrul familiar aduce propășirea în toate ramurile vieții societății, cu atât mai mult când aceasta este împlinită cu dăruirea păstorilor amintiți, virtute ce i-a învrednicit de vederea Pruncului dumnezeiesc, pe care L-au vestit lumii. În apropierea locului Nașterii Domnului până astăzi se păstrează sub o denumire memorabilă sălașul primilor închinători ai Domnului. Într-adevăr "Câmpul păstorilor" oferă pelerinilor care poposesc aici prilejul de a cugeta asupra mărturiilor lăsate moștenire spre a le pune în lumină de cei ce Îl caută pe Domnul cu aceeași râvnă.¹³ Întrucât cuvântul "câmp" are sensul nu doar de întins al pământului, ci și de spațiu al lucrării în care credinciosul se angajează cu toată ființa sa din dăruire față de Dumnezeu și oameni, e potrivit ca îndemnul launtric să devină faptă. În curgerea istoriei sale, poporul nostru dreptcredincios a dat dovadă de înfăptuiri mărețe, depășind încercările vremilor și aducând totdeauna mulțumire lui Dumnezeu pentru

biruință. Sărbătoarea Crăciunului n-a încetat vreodată de a aduce o bucurie sfântă. Drept aceea, nădejdea tuturor este și împlinirea rugăciunilor neîncetate pentru izbăvirea întregii lumi de molima care s-a abătut înverșunat peste ea. În felul acesta să ținem cu cei apropiați după datină sărbătoarea Crăciunului, cu vegherea cuvenită asupra sănătății și vieții spre mulțumirea noastră și spre slava lui Dumnezeu, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh. Amin.

Al vostru, al tuturor, către Domnul rugător și de tot binele doritor;

† **TIMOTEI**
Arhiepiscop al Aradului

1 Psalm 18,4;

2 Cf. Romani 9, 6 și Evrei 13, 8 – 20;

2 Luca 2, 15 – 18; textul complet Idem 2, 8 – 18;

4 Sf. Chiril al Alexandriei, Comentariu la Sfânta Evanghelie de la Luca, trad. diac Gh. Băbuț, Oradea, 1998, pp 16 -17;

5 Cf. Ioan 10, 10; Idem, Scrieri, partea a patra, în Col. Părinți și Scriitori Bisericești, trad. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, București, 2000, p. 708;

6 Nota 1317, p. 709 și nota 1320, p. 711;

7 Stihirile Vecerniei din 21 decembrie, stihira 3;

8 Cf. Ioan 21, 15 – 17; Despre preoție, trad. Pr. D. Fecioru, București, 1987, Cartea II-a, 1, p. 40;

9 Idem, Ibidem, p. 41;

10 Cf. Luca 2, 14;

11 Sedeauna Utreniei din 24 decembrie;

12 Stihioavna Utreniei din 24 decembrie, Slava... Și acum...;

13 Cf. Ierom. Ioanichie Bălan, Mărturie românești la locurile sfinte, Roman, 1986, p. 172, a se vedea și V. Aga, Dicționar enciclopedic, Timișoara, 1935, p. 239.